

GAZETA LWOWSKA.

Wychodzi z Dodatkiem codziennie, prócz świąt i niedziel. Prenumerata kwartalna miejscowym 4 zlr. kr. 15., odbierającym pocztą 4 zlr. 40 kr.,
Inseracyę opłacają od wiersza w półkolumnie (drukem garmoni) po raz pierwszy 4 kr. następnie po 2 kr. m. k.

Nr. 130.

Sobota 8. czerwca 1850.

Rok bieżący gazety 39.

PRZEGLĄD.

Monarchya Austriacka. — Ameryka. — Portugalia. — Francya.
— Włochy. — Niemce. — Prusy. — Turcyja. — Wiadomości
handlowe.

Monarchya Austriacka.

Rzecz urzędowa.

Wiedeń. 4. czerwca. Dnia 5. czerwca roku 1850 wyjdzie w c. k. rządowej i nadwornej drukarni w Wiedniu i będzie rozesłany LX. zeszyt powszechnego dziennika rządowego ustaw państwa — wydany dnia 24. maja r. b. tymczasowo tylko w niemieckim języku — teraz we wszystkich dziewięciu podwójnych wydaniach.

Zeszyt ten zawiera pod
Nr. 193. Rozporządzenie ministerstwa finansów względem przyszłego zaprowadzenia krajowych władz finansowych.

Lwów. 17. maja. Na założenie szkoły trywialnej w Zabojkach. obwodzie Tarnopolskim, zapewniono następujące dary:

Gmina Zabojki zapewniła w gotowiznie rocznie 140 zr. m. k., tudzież 32 korey, 11 garney rozmaitego zboża, które, licząc po 2 zr. m. k., uczynią 64 zr. 43³/₄ kr. Razem 204 zr. 43³/₄ kr. m. k.

Oprócz tego zobowiązała się gmina wybudować szkołę i opalać ją, przeznaczwszy na opał 10 kóp okłot. żytnych.

Tamtejszy dzierżawca propinacyi, Samson Dresner przyobieczał dawać przez przeciąg dzierżawy co rok po 4 zr. m. k.

To usiłowanie podniesienia oświaty ludu podaje się z tą uwagą do powszechnej wiadomości, że zarazem wydaje się polecenie otworzenia szkoły.

Lwów. 22. maja. Na założenie szkoły trywialnej w Horożance. w obwodzie brzeżańskim, zapewniono następujące dobrowolne datki:

Gmina Horożanka przeznaczyła

a) prowizyę od 16tu na ten cel ofiarowanych obligacyi skarbowych. rocznie po 13 zr. 33 kr.

b) tudzież gotowizną rocznie po 56 zr. 40 kr.

c) wyrachowany na 10 zr. dochód roczny z dwóch morgów gruntu. do gminy należącego, a przeznaczonego dla nauczyciela; razem 80 zr. 13 kr. Pleban tamtejszy obr. gr. kat. ks. Stefan Janowicz przeznaczył na czas posiadania prebendy rocznie po 5 zr., ogółem 85 zr. 13 kr. m. k.

Oprócz tego zaczęła już gmina Horożanka budować szkołę i zobowiązała się dostawić drewna na opał szkoły z lasu gminy.

To usiłowanie podźwignienia oświaty ludu podaje się z tą uwagą do publicznej wiadomości, że, aby można było otworzyć szkołę. 14 zr. 47 kr. m. k., niedostających do płacy nauczycielskiej 100 zr. m. k., wziął fundusz szkolny na siebie.

Lwów. 23. maja. Na założenie szkoły trywialnej w Szlachcińcach, obwodzie tarnopolskim zapewniono następujące dobrowolne datki:

Gmina Szlachcińce zapewniła w gotowiznie rocznie 101 zr. 50 kr. m. k.; tudzież 31 korey; 10 garney rozmaitego zboża, które, licząc korzec po 2 zr. m. k., uczynią 62 zł. 37¹/₂ kr. Razem 164 zr. 27¹/₂ kr. m. k.

Oprócz tego zobowiązała się gmina wybudować szkołę i opalać ją, przeznaczwszy na opał 10 kóp okłot. żytnych.

Tamtejszy urzędnik dominikalny, pan Piotr Korycki, przyobieczał przez czas swego urzędowania politycznego dawać co rok po 5 zr. m. k.

Tamtejszy rzadca dominikalny pan Wincenty Szczosnowicz przyobieczał dawać przez czas swego urzędowania co rok po 2 zr. m. k.

Dzierżawca propinacyi, Fiszel Perlmann przez czas trwania dzierżawy po 2 zr. m. k.

To usiłowanie podźwignienia oświaty ludu podaje się z tym dodatkiem do powszechnej wiadomości, że już zaczęto udzielać nauki w Szlachcińcach.

Lwów. 30. maja. Do stołecznego miasta Lwowa należące gminy Malechów i Brzechowice ofiarowały państwu dar patriotyczny w kwocie 18 zlr. m. k.

Rząd krajowy ma sobie za miły obowiązek podać ten czyn patriotyczny do wiadomości publicznej.

Sprawy krajowe.

(Depesze telegraficzne.)

Wiedeń. 4. czerwca. „Koresp. austr.“ z d. 4. b. m. zawiera następujące depesze telegraficzne:

Zara. 28. maja. W Trawniku oczekują przybycia 18.000 wojska tureckiego z Rumelii. Bardzo rozszerzona wieść niesie, że śmierć wezyra bośnińskiego Tahira Baszy nastąpiła w skutek otrucia; jako sprawców tej zbrodni wymieniają Tasli baszę Serifowicha i Mustai baszę Babichę.

Parma. 1. czerwca. Wyspa rzeki Padu zwaną Menghi została wcieloną do księstwa Parmy.

Turyń. 1. czerwca. Niekrwawy pojedynek odbył się między redaktorem dziennika „Concordia“ panem Valerio i deputowanym hr. Martini.

Rzym. 29. maja. Żołnierzom, którzy podczas ostatniej rewolucyi pozostali wiernymi, będą nadane osobne znaki honorowe.

(Wiadomości bieżące z Wiednia.)

Wiedeń. 4. czerwca. Fzm. baron Haynau zamysła w tym miesiącu objechać całe Węgry, a podczas niebytności jego w Peszcie obejmie naczelną komendę Pml. książę Liechtenstein.

— Księcia Alberta, syna domniemanego następcy tronu saskiego, oczekują temi dniami w Schönbrunnie; a nawet jak słychać, miał on już tam przybyć.

— W Mnichowie zawiązało się towarzystwo mające na celu zakupywanie ziemi w Węgrzech dla zakładania kolonii tamże.

— Zaprowadzenie przyłbie dla artylerji i piechoty zostało już stanowczo uchwalone, a nawet polecono już komisjom mundurowym zająć się ich dostarczeniem.

— Ciągłe podnoszenie się ceny mięsa zwróciło bardzo uwagę namiestnictwa na siebie. Aby zapobiedz stosownie wszelkim niedogodnościom wpływającym na podwyższenie cen mięsa, zaprowadzono w całym kraju dokładne wykazy sprzedanego bydła, a towarzystwom agronomicznym polecono przedkładać sprawozdania o cenach bydła rzeźnego. Oprócz tego miano już także wygotować odmienną instrukcyę pod względem urzędowego wykazu cen mięsa, a oraz nakazać ścisły dozór nad każdorazowym spodem bydła, aby niepominąć żadnego środka któryby do zniesienia cen mięsa mógł się przyczynić.

— Ministerjum sprawiedliwości wydało rozporządzenie, aby legalizacya dokumentów sądowych odbywała się natychmiast w biurze ministerstwa sprawiedliwości bez poprzedniego podawania osobnej proźby, jak to zwyczajnie bywało.

(Il.)

(Wiadomości bieżące z Wenecji.)

Z Wenecyi piszą pod dniem 28. maja: Tutejszy mąż zaufania p. Reali, powrócił już nazad, reszta zaś kolegów jego pozostała jeszcze w Wiedniu. — Wenecya subskrybowała na nową pożyczkę 2 miliony lirów. — Z 1. lipca zacznie tu wychodzić nowy dziennik pod tytułem: „Journal il lombardo veneto.“ — W całym okręgu Weneckim panuje zupełny spokój i bezpieczeństwo, wyjąwszy zdarzające się dość często wypadki przemytnictwa, ale za to w Terra ferma ponawiają się od niejakiegoś czasu bardzo często zwyczajne zbójckie a nawet mordercze napady.

(Hrabia Stürmer w Tryescie.)

Z Tryestu donoszą pod dniem 2. b. m., że oba parowce francuskie w zapowiedzianym porządku tam przybyły. Na pokładzie jednego z nich wracającego z Konstantynopola, znajdował się hrabia

Stürmer, który w lazarecie tamtejszym odbywa kwarantanę i przed odjazdem swoim zamysła poznać wszystkie osobliwości tamtejsze.

(Oester. Cor.)

(Kurs wiedeński z 3. czerwca 1850.)

Obligacje długu państwa 5% — 93³/₈; 4¹/₂% — 82¹/₈; 4% — 72; 2¹/₂% — 49. Akcje bank. 1070. Losy z 1834 r. 175¹/₂; z 1839 r. 110. Akcje kolei półn. 107³/₄.

Ameryka.

(Kwestya o niewolnikach. — List H. Bulwera. — Ekspedycja na Kubę.)

Nowy York, 16. maja. W Wasyngtonie przedłożono senatowi sprawozdanie wydziału trzynastu w kwestyi o niewolnikach, i 12. maja wzięto je do dyskusyi. Clay podał wniosek, aby przyjąć zawarte w niem propozycje. Sprawozdanie to jest bardzo obszerne, i odczytanie jego zabrało całą godzinę. Główna ośnowa jego zawiera następujących siedm punktów: 1) Przypuszczenie jednego lub kilku państw utworzonych z okręgu Texas odkłada się, aż pokąd one same o przyjęcie do Unii prosić nie będą. 2) Niezwłoczne przyjęcie Kalifornii. 3) Zaprowadzenie rządów terytoryalnych bez prowizoryum Wilmotha w Nowym Meksyku i Utah. 4) Zawarcie obu namienionych postanowień w tym bilu. 5) Wytknięcie zachodniej i północnej granicy państwa Texas. Cały Nowy Meksyk będzie wyłączony od jurysdykcji texaskiej; za to otrzyma Texas indemnizację w pieniądzech. 6) Postanowienia starające się o spieszne wydanie niewolników, którzy zbiegli do państw nieutrzymujących niewolników. 7) W dystrykcie Kolumbia nie znosi się niewolnictwa, jednak handel niewolnikami jest zakazany. Z wielu stron wyrażono obawę, że zawarte w sprawozdaniu propozycje zgody do niczego nie doprowadzą, a trudności tej kwestyi aż teraz zupełnie na jaw wystąpią. — Izba reprezentantów wzięła pod rozagę list Sir H. Bulwera tyczący się handlu między Atlantykiem i Cichem morzem, i wymierzony przeciw zmianie północno-amerykańskiej taryfy. W ogólności objawiła się bardzo nieprzyjemna dla propozycji angielskiego posła opinia. — List Sir H. Bulwera do Chatfield sprawił większą sensację i wywołał żwawszą dyskusję niżli się spodziewano. Z posłem francuskim zawarł Clayton taki sam traktat względem Nikaragua, jak z Sir H. Bulwerem.

W Nowym Yorku panuje wielkie oburzenie z powodu pogłoski, że w Nowym Orleanie przygotowuje się na nowo najazd na Kubę, a to pod pomyślniejszą wróżbą, niż podczas Round-Island ekspedycji. Dziennik New-York-Sun, którego właściciele mają być wtajemniczeni w sekret przewódców tego przedsięwzięcia, ogłosił doniesienie, że okręta tych awanturników istotnie już odpłynęły, dołączając do tego doniesienia te słowa: „Mamy wszelki powód wierzyć, że najnowsze wiadomości, co je po tej dacie, 11. maja otrzymamy z Hawany, doniosą nam o szczęśliwym wyładowaniu patryotów i istotnem rozpoczęciu walki o niepodległość.“ Jak słysząc, zostaje ta ekspedycja pod rozkazami generała Lopez. Dziennik New-York-Herald nie daje żadnej wiary wszelkim podaniom o tej ekspedycji, i twierdzi, że statki, które odpłynęły z Nowego Orleanu, nie są czem innem, jak tylko przeznaczone do Kalifornii okręta z wychodźcami. Jednak wiele okoliczności przemawia w ogóle za tem, że się rzecz ma przeciwnie. I to jest podejrzane, że hiszpański konsul w Nowym Orleanie ofiarował 6000 dolarów za najęcie paropływu dla przesłania depeszy do Cuba, a gdy właściciel nie chciał dać swego okrętu, odesłał je szybko żeglującym szonerem. Dziennik New-York Courier and Enquirer zawiera podobnie różne podania, z których można wnosić, że ekspedycja ta, jeżeli jeszcze istotnie nie odpłynęła, to przynajmniej zamysłała odpłynąć. Nawet wiadomości telegraficzne z Nowego Orleanu pod dniem 13. maja donoszą, że już ukończone były wszystkie przygotowania do inwazyi i zbrojne siły skoncentrowane. Korpus ekspedycyjny liczy 6000 ludzi, jest dobrze uzbrojony, ma podstatkiem pieniędzy i dobrych dowódców.

Portugalia.

(Wiadomości bieżące z Lizbony.)

Lizbona, 24. maja. Niesłychać już nie o wystąpieniu hrabi Thomara z gabinetu. — Oczekują tu przybycia księcia Leuchtenberg, zięcia Cesarza Rosyi, który krótki czas ma zabawić w naszej stolicy.

Listy z Rio-Janeiro z 4. kwie nia donoszą, że część ekspedycji francuskiej, wyprawionej przeciw rządowi w Buenos-Ayres zawinęła do tego portu dnia 1. kwietnia.

(Ind.)

Hyspania.

(Wiadomości bieżące z Madrytu.)

Madryt, 26. maja. Królowa była wczoraj wieczór cokolwiek słaba, lecz dziś już znowu zupełnie jest zdrowa.

Gazeta rządowa ogłasza warunki prowizorycznej koncesyi przyznanej hrabi Returnosa, bratu księcia Bianzares i panu Marliani w przedsięwzięciu zaopatrzenia wodą miasto Madryt. Znaczne kapitały potrzebne są do urzeczywistnienia tego olbrzymiego przedsięwzięcia. Mówią o 25 milionach franków. Połowa tej sumy ma być subskrybowaną przez kapitalistów zagranicznych.

Książę Glücksberg wyjeżdża do Paryża i do Londynu; podróż jego z powrotem będzie trwała miesiąc. Celem podróży jest zakupienie maszyn do kopalni w Puerto-Rico.

(Ind.)

Francya.

(Posiedzenie zgromadzenia narodowego z d. 30. maja.)

Paryż, 30. maja. Na wstępie dzisiejszego posiedzenia zgromadzenia narodowego przedłożyli członkowie góry liczne petycje przeciw reformie wyborów, kilku zaś członków prawej strony złożyli petycję za ustawą. Leo de Laborde przedłożył petycję z departamentu du Gard o odezwę do ludu w myśli podanej przez pana Larochejaquelin. Jeden z deputowanych złożył petycję o przeniesienie siedziby rządu z Paryża, i o reorganizację gwardyi narodowej. Następnie przyjęło zgromadzenie narodowe bez poprzedzającej debaty kredyt 1,301,115 fr. na utrzymanie komunikacji za pomocą statków parowych na morzu śródziemnem. Głosujących było 573; za wnioskiem 445, przeciw 128. Potem nastąpiła dalsza debata nad reformą wyborów. Beaumont proponuje następujący dodatek do przyjętego wczoraj artykułu 3.: „Wyborcami są wszyscy przy rolnictwie zatrudnieni robotnicy, chociaż nawet niemieszkają w gospodarstwie, skoro tylko trzy lata tam są zatrudnieni.“ Dodatek ten odrzucono 246 głosami przeciw 253. Dep. Charamaule wnosi następujący dodatek: „Miejsce pobytu wykazuje się z listy obowiązanych do płacenia podatku.“ Pierwsze trzy paragrafy art. 4. przyjęto bez dyskusyi. Również przyjęto następujący dodatek pana Benoit Campi do §. 3.: „Sądy mogą przy łagodzących okolicznościach zastosować artykuł 463. kodexu karnego.“ Dodatek pana Rigal odrzucono, poczem przyjęto ostatni paragraf artykułu 4.

Art. 5.: Urzędnicy publiczni liczą się do wyborców w swojej gminie gdzie służą bez względu na czas pobytu, jeżeli przez trzy lata służą państwu. Członkowie zgromadzenia narodowego mogą swego wpisania żądać w miejscu posiedzeń. Jeżeli tego nieuczynią, tedy mogą tylko głosować w miejscu swego stałego pobytu. Ancel zażądał, aby wypuszczono słowa pierwszego paragrafu: „Jeżeli przez trzy lata służą państwu.“ Wypuszczenie to i artykuł 5. przyjęto. — Art. 6.: Żołnierze zostający w czynnej służbie w wojsku lądowym i morskiem zapisani są w gminie, gdzie wstąpili do wojska. Przyjęto. Generał Lebreton wniósł następujący dodatek: „Wszyscy członkowie legii honorowej, wszystkie indywidua udekorowane medalami honorowymi, wszyscy żołnierze, którzy z zaszczytnymi świadectwami wstąpili z wojska, mają za wykazaniem tych dowodów być wciągnięni w listę wyborczą w miejsce swego mieszkania, chociaż nie są wpisani w listę gminy.“ Jeden z deputowanych zażądał tej samej prerogatywy dla udekorowanych w lipcu. Obadwa wnioski odrzucono. Art. 7.: „Kto opuszcza gminę, w której zapisany jest w liście wyborczej, zostaje na niej przez 3 lata. Jednak ma według art. 3., 4. i 5. wykazać zamieszkanie swoje w gminie swego nowego pobytu.“ Poprawkę depntowanego Lewel odrzucono art. 7. przyjęto. Art. 8.: „Na liście wyborczej nie są nmieszczani i niemogą (według przyjętej poprawki pana Montigny) być wybrani: 1) Indywidua oznaczone w §§. 1, 2, 3, 5, 6, 7 i 8 artykułu 3. ustawy z dnia 15. marca 1849.“ Przyjęto. Loyer wnosi dodatek: „i niezrehabilitowani krydarysze.“ E. Leroux sprzeciwia się temu dodatkowi, jako szkodliwemu kupcom, których interesa idą niepomyślnie. Po krótkiej dyskusyi przyjmuje zgromadzenie ten dodatek z poprawką: „jeżeli wyrok zapadł we Francyi.“ 2) Oznaczeni w §. 4. tego samego artykułu powyższej ustawy bez względu na przeciąg czasu ich aresztowania. 3) Skazani na mocy art. 330 kodexu karnego. 4) Skazani za obrazę publicznej i religijnej obyczajności, przyzwoitości lub za naruszenie zasady własności i rodziny. 6) Skazani za włóczęgę i żebractwo. 7) Ci którzy na mocy art. 144. kodexu karnego na karę przynajmniej 3miesięcznego więzienia zostali skazani. 8) Żołnierze skazani na karę kajdan lub szafców.“ Dep. Hennequin usiłował na próżno przeprowadzić zmianę słów, „religijna obyczajność.“ Segur d'Aquesseau żąda, aby wykluczono „wszystkich pojmanych w zbiegowiskach i rozruchach.“ Leon Faucher oświadcza, że komisya wprowadzie tylko przyjętą najważniejszą przyczynę wykluczenia, lecz założy od zgromadzenia liczbę te powiększyć. Komisya zaproponowała następujące sformułowanie: „Ci, którzy na mocy artykułów 98, 100, 101, 102, 103, 105, 106, 107, 108, 109, 112, 113 ustawy z dnia 15. marca 1849 na więcej niż trzymiesięczne więzienie skazani zostali.“ Poprawkę tę w ten sposób zmodyfikowaną przyjęto i dodano do §. 4. Poprawkę pana Laborde, wykluczając osoby skazane za tajne gry hasardowe, przyjęto. Dep. Grinaula zażądał, aby wykluczono osoby, do których się da zastosować ustawa rekrutacyi z dnia 21. marca 1832. Przyjęta. Sauteyra zaproponował, aby wykluczono tych, którzy nadużywają telegrafu. Aluzya do Leona Faucher. (Wielki śmiech). Sauteyra chce mówić. Przyjmujący każde głosować nad kwestyą wstępną, którą zgromadzenie przyjmuje. Artykuł 8. przyjęto bez zmiany, i posiedzenie zamknięto.

(Posiedzenie zgromadzenia nar. d. 31. maja)

Paryż, 31. maja. Dziś rozdano w zgromadzeniu narodowem między członków izby sprawozdanie wydziału o rozmaitych propozycjach tyczących się organizacji oporu departamentów przeciw wszelkiej nowej rewolucyi w Paryżu. Sprawozdanie polecające te propozycje rozważce izby kończy się następującemi słowami: „Kiedy prawo do insurekcyi codziennie systematycznie jest dyskutowane, kiedy się bez ustanku obrabia kwestya, czyli należy istniejącym władzom wypowiedzieć wojnę lub nie, wtedy niezbędną jest rzeczą, przygotować wszelkie środki obrony; jednym z tych środków jest bez wątpienia opór, jaki departamenta niezachwianie postanowiły stawić zbrodniczym przedsięwzięciom demagogów.“ — Potem zaczęto dalszą dyskusję nad reformą wyborów od artykułu 9, który tak opiewa:

„Skazani na więcej niż jednomiesięczne więzienie za opór, obelgi i gwałty popełnione na agentach zwierzchności lub władzy publicznej, za przekroczenie praw dotyczących się zbiegowisk i klubów, za przekroczenie ustawy dotyczącej się roznoszenia na sprzedaż pism drukowanych, równie jak wojskowi skazani za karę na służbę w kompaniach dyscyplinarnych, niemogą w przeciągu 5 lat po odbytej karze być zapisani w listy wyborcze.“ — Ostatnie postanowienie znajduje przeciwników w p. Sauteyra, pułkownika Charras i jenerale Fabvier, którzy się na to powołują, iż przeniesienie do kompanii karnych bez poprzedzającego wyroku następuje tylko od zdania przelożonych wojskowych. Jenerał korzysta z tej sposobności do wystąpienia jeszcze raz przeciw całej ustawie: „Nie masz ani jednego między wami“, rzekł do swoich kolegów większości, „któremu by sumienie nie mówiło, że wykluczenie trzech milionów wyborców jest naruszeniem zaprowadzonego przez konstytne powszechnego prawa głosowania. Mówiono o pospółstwie, które wykluczonem być powinno. Przy tej sposobności twierdzono, że pospółstwo obaliło w błoto posąg Cesarza, zarzucając mu postronk na szyję. Ależ pospółstwo, które się tego czynu dopuściło, miało na sobie cienką bieliznę! (Gwar.) Ależ to pospółstwo istnieje, i gotowe jest złączyć się z każdą opozycją, jeżeli mu zechcą wydrzeć jego prawo do głosowania; na wypadek, jeżeli chcecie mieć króla, monarchę, mianujcie go mniejsza o to, ale czyliż niebędziecie uważać te trzy wykluczone miliony za uprawnione do oporu? Co do mnie, ja głosuję przeciw ustawie.“ Krótka debata wszczyną się nad wykluczeniem osób skazanych za nieprawne rozszerzanie pism drukowanych. Późem przyjęto cały artykuł wraz z dodatkiem pana Nettemen, według którego przynajmniej na pięć lat mają być wykluczeni ci, którzy za utrzymywanie nałożnicy w pomieszkaniu małżeńskim zostali skazani. Bez debaty przyjęto także artykuł 10., według którego spisane na kartkach głosy wojskowych mają na przyszłość bez poprzedniego obliczenia opieczętowane do przynależnych departamentów być przesłane, i tam z innemi kartkami zmieszane; tożsamo przyjęto artykuł 11., według którego do wyboru reprezentanta postanawia się czwarta część liczby zapisanych wyborców, jako potrzebna liczba głosów; art. 12. dający ministrowi spraw wewnętrznych przy wyborach kompletujących 6 miesięcy czasu na zwołanie kolegów wyborczych; również art. 13., według którego w miastach, które podatek osobisty z kasy miejskiej opłacają, lista obowiązanych do płacenia podatku ma służyć za udowodnienie stałej siedziby. Art. 14. postanawia, aby listy wyborcze na rok 1850 zamknięto trzy miesiące po ogłoszeniu ustawy, i aby te indywidua, które jeszcze niemają trzyletniego miejsca pobytu, były zapisane w listach wyborczych tych gmin, w których dawniej zamieszkiwały, proponując, że w nich mogą dowieść pobyt trzyletni. Po krótkiej debacie i po uchyleniu kilku poprawek przyjęto i ten artykuł równie jak 15. i ostatni, według którego dla Algeryi i dla kolonii aż do wydania osobnych ustaw organicznych dla tych części Francyi ma ta sama ustawa być prawomocna. — Artykuł dodatkowy, według którego wyborcy niemający udziału w wyborach mają za karę być ogłoszeni w dziennikach, odrzucono. — Wniosek pana Lagrange, aby uznać za niegodnych do służby wojskowej tych, których ustawa za niegodnych do prawa wyboru uznaje, uchylono kwestyą wstępną. Inne poprawki pomniejszej wagi, odrzucono. Na uwagę pana Larabit, że prezydent republiki w niniejszym wypadku, kiedy nagłość jest uznana, a przeto tylko trzy dni czasu do jej ogłoszenia pozostaje, niemoże zrobić użytku z swego prawa, i nakazać powtórne naradzenie się nad tym przedmiotem, odpowiedział prezydujący Dupin, że prezydent republiki sam według własnego przekonania ma wykonywać swoje prawa konstytucyjne, przeto nieprzystoi zgromadzeniu narodowemu troszczyć się o to, wyjawsz, jeżeliby te prawa chciano naruszyć. — Potem przystąpiono do poimennego głosowania nad ustawą. Większa część członków lewej strony ma udział w głosowaniu. Całą ustawę przyjęto większością 433 głosów przeciw 241.

(Pocztą francuską z d. 30. maja.)

Paryż, 30. maja. Na dzisiejszą zabawę wieczorną w Elysée zaprosił prezydent lorda Normanby i wszystkich przedstawionych mu Anglików. Hr. Hohenthal, poseł saksoński, wręczył prezydentowi pismo zawierające doniesienie o zamęczeniu księżniczki Maryi Elżbiety Maxymilianny Saskiej z księciem Genny.

Evénement donosi: „Jenerał Changarnier przeglądał dzisiaj wszystkie oddziały wojskowe zakwaterowane w ratuszu i w pobliżności tego zabudowania. Władza wojskowa kazała obsadzić ratusz całym 2gim pułkiem piechoty liniowej i kilkoma kompaniami ruchomej zandarmeryi, dla zabezpieczenia tego budynku w razie mogących wypaść jakichś rozruchów.“

Isturiz, poseł hiszpański do Londynu, przybył w podróży swej do Paryża.

Przed wczorajszemi asysami stawiono Proudhona w asystencyi dwóch zandarmów. Publiczność zwracała nań całą swoją uwagę. — Uściśnął najprzód dłoń pp. Cremieux i Langrand. Prezydent, „Miałeś pan przedłożyć trybunałowi prośbę.“ Proudhon: „Tak jest. Dopiero przedwczoraj przywieziono mnie do Paryża. Dla słabości mego obrońcy pana Cremieux nie miałem czasu porozumieć się z nim względem toku mej obrony. Czynię uwagę, że dotycząca się sprawa jest bardzo poważnej i delikatnej natury. Dlatego proszę o rozsądny termin, najmniej dni pięciu.“ Ponieważ obecne posiedzenie kończy się pojutrze, przeto proces ten odłożony będzie do najbliższych asysów. Prezydent: „Obowiązujesz się pan stanąć na dniu wyznaczonym?“ Proudhon: „Obowiązuje się jak najpewniej.“ Langrand, jego kurator, oświadcza się podobnie, upraszając zarazem aby mu wolno

było odwiedzać Proudhona w jego więzieniu. Prezydent odsyła go z tem żądaniem do ministra spraw wewnętrznych i do prokuratora państwa. (P. S. A.)

Włochy.

(Protest Arcybiskupa Turyńskiego.)

Turyń, 20. maja. Arcybiskup Turyński wydał kilka dniami przed swoim osadzeniem z cytadeli Turyńskiej następujący, w dzienniku „Armonia“ ogłoszony protest:

„Głęboki żal, jakiego serce moje doznaje, gdy widzę, co w tych smutnych czasach mówią i piszą przeciw naszej świętej religii katolickiej i przeciw jej sługom, zatruty jest przezto jeszcze większą goryczą, że minister sprawiedliwości powiedział na sesyi dnia 16. b. m. w izbie senatorów, iż większa część kleru ustawę z 9. kwietnia za dobrodziejstwo uważa.“

„Nie pojmuję zaiste, jak można było to powiedzieć w obec niniejszego oświadczenia episkopatu całego królestwa, jeżeliby twierdzenie to było prawdą dla reszty kleru, mogłoby się ściągać tylko do członków bez zwierzchnika, a nawet do zostających w sprzeczności z tym zwierzchnikiem; ale Bogu dzięki, rzecz się ma inaczej.“

„Niektórzy zakonnicy klasztoru, którzy już zrzucili, albo jeszcze chcieliby z siebie jarzmo karności klasztornej; niektórzy księża, którzy świeckim strojem swoim lub gorszącym sposobem życia znieważają świętość stanu swojego; nakoniec kilku innych, którzy błędnymi teoriami obalamuceni, nie tylko biskupom swoim, ale nawet najwyższej głowie kościoła, Papieżowi rzymskiemu zuchwałością wypowiedzieli posłuszeństwo — oto całe gremium, o którym pan Minister mógł mówić; prawda, że zawsze jeszcze dość wielkie, aby nad niem gorzko nieubolewać, ale w porównaniu z wielką masą dobrze myślących małe i w żaden sposób nie zasługujące, aby go na poparcie twierdzenia cytowano. Nie, ja niewaham się bynajmniej zapewnić, że pominawszy małe wyjątki, wszyscy księża w pojedynczych dycecyach królestwa, jakby chętnie dali świetny dowód swego poddania się pod ustawę, gdyby będąca w mowie ustawa była wydana za przyzwoleniem stolicy apostolskiej, tak też równie byli dalecy od oznania jej za dobrodziejstwo.“

„Nierozszczęcać sobie żadnego prawa do przemawiania za tymi księżami, którzy nie są podemną, niemożę omieszczać, abym względem kleru dycecyi Turyńskiej niezakozył protestacyi przeciw powyższemu oświadczeniu ministra; jakoż niniejszem protestuję uroczyście, dla zapobieżenia zgorzeniu, jakieby ztąd koniecznie dla prawych katolików wynikło, i dla uchylecia sromu, jakiby przezto niesprawiedliwie mógł spaść na duchowieństwo, które ja znam, poważam i miłuję.“

„Turyń z cytadeli, 19. maja 1850.

Luigi, Arcybiskup.“

Niemce.

(„Oester. Coresp.“ o rozwiązaniu izb Saksońskich.)

„Oesterreichische Correspondenz“ pisze: Rozwiązanie izb saskich uskutecznione na dniu 1. czerwca r. b. w Dreźnie, jest równie ważnym jak i pocieszającym dowodem, że król. rząd saski postępuje stanowczo coraz dalej po wytkniętej raz drodze słusznego ocenienia niemieckich stosunków związkowych. Z tym ważnym krokiem rządu saskiego zdaje się też być w związku podana w poprzód w nowej gazecie Mnichowskiej wiadomość, że Saksonia odstąpiła stanowczo od przymierza zawartego na dniu 26. maja. Czyż podobna nazywać to zuchwałem zerwaniem związku, co właśnie jest tylko przywróceniem dawniejszego stosunku prawnego? Trzymać się wiernie przymierza z 26. maja, znaczy to samo, co bez ustanku zrywać i zaprzeczać związek niemiecki. A przecież związek ten jest o wiele wyższy od każdej innej jakkolwiekbydtwórzonoj Unii wewnątrz jego granic. Opozycja izbowa opierająca się na zasadach wprost przeciwnych, jest fakcją po prostu, a jeżeli jak to właśnie zdarzyło się w Saksonii fakcja taka przypadkiem większość stanowi, natenczas staje się rozwiązanie jej nieodzowną potrzebą.

(Posiedzenie izby wirtenberskiej.)

Sztutgarda, 31. maja. Wiadomy protest Stanów i właściwie ogłoszone oświadczenie ministra spraw zewnętrznych, barona Wächter-Spittler: że związek niemiecki ciągle jeszcze istnieje, przypadły dzisiaj z dziennego porządku. Spodziewano się żywych rozpraw, galerje były przepełnione — posiedzenie jednak skończyło się w najlepszej zgodzie i porządku, a przy zupełnym braku opozycji nie występowali nawet wszyscy mowcy wpisani. Zaczem wnioski komisji konstytucyjnej przyjęto co do ich treści jednoznacznie. Porozumienie było przytem tak zupełne, iż obeszło się nawet bez poimennego głosowania, a przy punkcie 1. powstałi z miejsc swoich wszyscy deputowani. (Br. Z.)

(Kurs giełdy frankfurtskiej z 1. czerwca.)

Met. Austry. 5⁰/₀ — 77¹/₂; 4¹/₂⁰/₀ — —. Akcye bank. 1064. Sard. 31³/₄. Hyszp. 3⁰/₀ — 31⁵/₁₆. Polskie 300 — 127; 500 — 80¹/₂.

Prusy.

(Wątpliwość względem przypiszczenia książąt król. do wyborów. — Księstwa Hohenzollern.)

Berlin, 3 czerwca. Zachodzi teraz pytanie, czyli król. książęta mają być uważani według nowego porządku gminy jako wyborcy, a zatem do listy wpisani. Miejskie zwierzchności nie mogą roz-

wiązać w tej mierze wątpliwości, udali się po radę do ministerstwa, które odpowiedziało prawie dwuznacznie: gdyż według brzmienia ty-
czącego się porządku nie są ci książęta od prawa wyborów wyłą-
czeni, — z drugiej zaś strony nie zdaje się ustawa ta ich obejmo-
wać, zwłaszcza, iż zajmują wyłączne stanowisko i przychodzą z pra-
wa do sukcesji tronu. Książęta krwi królewskiej będą przeto za-
pewne od prawa wyborów w gminie wyłączeni.

— Wcielenie księstw hohenzollerskich wymagać będzie prawdo-
podobnie utworzenia dwóch nowych urzędów landratowskich, zwa-
szcza, że różne stosunki niedozwalają połączyć je w jeden okręg.
Żandarmerya wszakże obu księstw, składająca się z 24 żołnierzy,
zostawać będzie pod jedną tylko komendą. (B. Z.)

(Rozporządzenie względem ograniczenia prasy ma być niebawem ogłoszone.)

Berlin, 3. czerwca. Wkrótce ma tu wyjść rozporządzenie
względem ograniczenia prasy, jako to: żądanie kaucyi, odjęcie po-
zwolenia drukarni i handlu książkami itd. Tutejszy dziennik Const.
Cor. pisze: „Dawniejsze doniesienia nasze o przyszłym rozporządze-
niu względem prasy uzupełniamy tą wiadomością, iż postanowio-
no ze strony rządu objąć król. rozporządzeniem także
przepisy dotyczące się odjęcia pozwolenia drukarni i
handlu książkami, a wydawanie dzienników uczynić
zależnem od złożenia kaucyi. Co do zaskwestrowania za
karę kaucyi w ratach lub całkowicie, tedy rzecz ta pozostawiona
będzie do uznania sądowego, aż do pewnego „minimum“ kwoty. —
Obszerniejszej ustawy o druku nie ogłasza rząd z tej przyczyny,
bowiem sprawa ta nie może być zupełnie załatwiona bez współdzia-
łania izb, a zresztą wypada czekać w tym względzie na postanowie-
nia parlamentu niemieckiego, które całą unię będą obowiązywać.“

(Uzbrajanie. — Księżna Prus. — Lichwiarstwo żydowskie.)

Koblencya, 30. maja. Od wczoraj zajmują się tutejsze
władze wojskowe wydawaniem różnych weale niespodziewanych roz-
porządzeń. Najprzód ogłoszono rozkaz zruchomienia 4 kompanii arty-
leryi, dzisiaj rozciągnięto rozkaz ten na dalsze dwie kompanie. —
Słychać, że wkrótce wydany będzie rozkaz zwołania jednej części
rezerw wojennych do pułków nadreńskich. Sądzą, iż to jest tylko
środek ostrożności. — Księżna Prus przybyła tu wczoraj popołudniu
na paropływie; przy wylądowaniu składali jej szefowie władz swoje
uszakowanie. — Od dawniejszego już czasu zala się na prowincyi
na zageszczone tam lichwiarstwo żydowskie, a okoliczność ta wy-
wiera na usposobienie włościan wpływ bardzo niekorzystny.

(Rozkaz dzienny do wojska.)

Kolonia, 29. maja. Dnia dzisiejszego obwieszczono przy
apelu, że i 8 korpus armii zwinąć ma swoje rezerwy; 7
korpus wyruszyć na czeską, a 8 na francuską granicę.
(West. D. Z.)

(Negocjacje radzcy tajnego Aulike z kuryą arcybiskupią.)

Poznań, 28. maja. (D. R.) Tutejsze gazety polskie zawie-
rają wiadomość, że przytomność radzcy tajnego Aulike z Berlina,
który dnia 24. b. m. przybył do Poznania, tudzież negocjacje jego
z kuryą arcybiskupią względem reorganizacji tutejszego seminarjum
duchownego, nie zostały całkiem bezskuteczne. Król, komisarz bo-
wiem ułożył się z arcybiskupem, iż reorganizacja wspomnianego se-
minarium jako katolicko-teologiczny wydział z prawem wydawania
patentów doktorskich nie ma przejść wprawdzie do skutku, nato-
miast atoli wzniesione będą trzy filozoficzne katedry a pięć dla wy-
kładu nauk teologicznych, z przysługującym arcybiskupowi prawem
mianowania docentów. O jakichkolwiek w tej mierze ograniczeniach
nie wspominają powyższe polskie dzienniki nie weale, i zdają się
zresztą zgadzać na powyższe punkta, upatrując wtem zawiązek przy-
szłego zakładu elementarnego.

(Kurs giełdy berlińskiej z 3. czerwca.)

Dobrowolna pożyczka 105½ L. Oblig. długu państ. 85¾. Akeye
bank. 94. Pol. listy zast. 95¾. Pols. 500 — 79⅝; 300 — 126½.
Frydrychsдоры 13½. Inne złoto za 5 tal. 12⅛. Austriackie bank. —

Turecy.

(Konferencye ministryalne. — Hrabia Stürmer.)

W „Journal de Constantinople“ czytamy pod dniem 24. maja,
ze konferencya Sir Stratforda Canning z rosyjskim ministrem Tittof,
o której donosiliśmy w sobotniej depeszy telegraficznej, odbyła się
w Balta-Limn w wiejskim pałacu w. wezyra. Dalej dowiadujemy się
z tego samego dziennika, że hrabia Stürmer 23. p. m. był przypu-
szczony do pożegnawczej audyencji u Sultana, poczem zrobił po-
żegnawczą wizytę w. wezyrowi, ministrowi spraw zewnętrznych i naj-
znakomitszym członkom dywanu. 24. zrana udała się deputacya prze-
bывających tu obywateli austriackich do hrabiego, i wręczyła mu
adres dziękczynny, na który hrabia Stürmer z rozczuleniem odpo-
wiedział.

(Omer Basza.)

Z Salonichi donoszą pod dniem 23. maja dodatkowo do
naszej wczorajszej depeszy telegraficznej: Omer Basza przybył tu
dnia 20. maja o godzinie 12 w południe na pokładzie tureckiego sta-
tku parowego „Saum Bary.“ Świta jego składa się z 80. osób ró-
żnych narodowości. 21go odjechał on na Bittoglien do Jeni Pazar,
gdzie przez kilka dni tylko zabawi. (Oes. Kor.)

(Uroczysty transport darów sultana do Mekki. — Rozbójnicy morsecy.)

Konstantynopol, 22. maja. Dzisiaj odbył się tu uroczy-
sty „Sureihumajan“ (transport corocznie odsyłanych do Mekki darów
sultana.) Dary te wywieziono z seraju sułtańskiego najprzód do Sku-
tari. Tam według zwyczaju dawnego zbierają się o tym czasie idący
do Mekki pielgrzymi, zaczem wspomniony transport odbywa podróż
wraz z całą karawaną. Wartość darów tych składających się po
większej części w gotowych pieniądzach (mianowicie z dochodów prze-
znaczonych obudwom miastom świętym), wynosi rocznie około dzie-
sięciu milionów piastrow.

Według doniesienia z Rodus z 27. b. m. wpadło do wsi Man-
daglia w zatoce Miletynskiej blisko do stu rozbójników morskich, i
zlupili jej mieszkańców. Następnie oponowali dwa statki skyockie
stojące w blizkiej zatoce, i udali się na jednym ku południowi dla
dalszych rozbójów nadbrzeżnych, mianowicie na otwartych i całkiem
nieobronnych wybrzeżach wyspy Rhodus.

Wiadomości handlowe.

(Ceny targowe lwowskie z d. 7. czerwca.)

Lwów. Na naszym dzisiejszym targu kosztował korzec psze-
nicy 15r. 45k.; żyta 11r. 30k.; jęczmienia 10r. 22k½; owsa 7r. 15k.;
hreczki 9r. 45k.; kartofli 5r. 48k.; — cet. siana sprzedawano po 2r. 42k.,
okłotów 2r. 45k.; — za sąg drzewa bukowego płacono 33r. 45k.;
sosnowego 22r. 30k. Cena drobnej sprzedaży bez odmiany.

(Ceny targowe w obwodzie Stanisławowskim.)

Stanisławów, 3. czerwca. Na targach w Stanisławowie,
Haliczu, Tłumaczu, Nadwórny i Buczaczu sprzedawano w ostatnich
14 dniach maja w przecięciu korzec pszenicy po 14r. 36k. — 14r. —
12r. 30k. — 11r. 40k. — 10r.; żyta 11r. 4k. — 10r. 15k. — 10r. — 10r. 30k. —
8r.; jęczmienia 10r. — 0 — 7r. — 8r. — 7r. 30k.; owsa 4r. 10k. — 4r. 10k.
3r. 20k. — 4r. 3k. — 5r. 30k.; hreczki 10r. — 0 — 7r. 30k. — 0 — 7r.; kuku-
rady 10r. 15k. — 9r. 45k. — 7r. — 9r. — 8r. 15k.; kartofli 6r. 15k. — 5r. 40k.
— 4r. — 5r. — 4r. Cetnar siana kosztował 5r. 22k. — 0 — 1r. 40k. — 1r. 40k.
— 2r.; wełny tylko w Haliczu 45r. Za sąg drzewa twardego pła-
cono 15r. — 10r. — 21r. 15k. — 6r. 15k. — 10r., miękkiego 9r. — 8r. — 19r.
10k. — 5r. — 9r. Funt mięsa wołowego 10k. — 9k. — 9k. — 8¾k. — 9½k.,
i garniec okowity 4r. — 2r. 55k. — 3r. 7k. — 3r. 7k. — 3r. w. w.

Kurs lwowski.

Dnia 8. czerwca.

W monecie konwencyjnój.

	gotówką		towarem	
	złr.	kr.	złr.	kr.
Dukat holenderski	5	34	5	38
Dukat cesarski	5	34	5	38
Półimperyal zł. rosyjski	9	33	9	37
Rubel sr. rosyjski	1	40	1	50
Talar pruski	1	40	1	41
Polski kurant i pięciogłotówk.	1	21	1	22
Galicyjskie listy zastawne za 100 złr.	99	48	99	58
Galicyjskie listy zastawne w kasie Tow. Kredyt.	99	54	100	6

(Kurs wekslowy wiedeński z 3. czerwca.)

Amsterdam 165 p. 2. m. Augsburg 118½ p. uso. Frankfurt
118½ l. 2. m. Genua 138½ p. 2. m. Hamburg 175 l. 2. m. Liworno
118½ p. 2. m. Londyn 11.55 p. 3. m. Medyolan 107 p. 2. m. Paryż
140 p. 2. m. Agio duk. ces. 25¼. Napoleondor. 9.30. Sznfryn. 16.
Agio srebra 17.

Przyjechali do Lwowa.

Dnia 7. czerwca. Hr. Krosnowski Wicenty, z Zagrobelli. — Hr. Lewicki
Kajetan, z Kulikowa. — Hr. Komorowski Henryk, z Pawłowa. — PP. Niezabi-
towski Kwiryn, z Lubienia. — Krosnowski Antoni, z Krowicy. — Lunda Edward,
z Siedlisk. — Bernatowicz Stanisław, z Jawczego. — Deszert Eugeniusz, z
Brzeżan. — Frank Ferdynand, z Nahaczowa. — Romaszkan Zygmunt, z Uher-
ska. — Udrycki Józef, z Choronowa. — Ośmiałowski Szymon, z Jawczyna.

Wyjechali ze Lwowa.

Dnia 7. czerwca. Hr. Zamojski Adam, do Brzeżan. — Hr. Mier Feliks,
do Radziechowa. — Hr. Skarbek Alfred, do Tarnopola. — Hrabina Mniszek Ele-
onora, do Bukocinyc. — PP. Błażowski Krzysztof, do Jazłowca. — Lewakowski
Jakób, do Prus. — Kilanowscy Tytus i Jan, do Żelechowa. — Rudnicki Teodor,
do Strzałek. — Stanisławski Kasper, do Złoczowa. — Strzelecki Krzysztof, do
Płuchowa. — Gołębski Jan, do Brzeżan.

Spostrzeżenia meteorologiczne we Lwowie.

Dnia 7. czerwca:

Pora	Barometr wnierze wied. sprowadzony do 0° Reaum.	Stopień ciepła według Reaum.	Sredni stan tem- peratury do g. 6. zr.	Kierunek i siła wiatru	Stan atmosfery
6 god.zr.	28 " 11"	+13°	+23°	południowy	jasno ☉
2 god.zr.	28 " 0"	+22,5°	+12°	" "	" "
10 g. w.	28 " 1"	+14°		" "	poch. "

T E A T R.

Dziś poraz pierwszy komedya niem.: „Faustin i. Kaiser
von Haiti.“